

Priorytety prac Komisji Europejskiej

Andrzej Grzyb
poset do Parlamentu Europejskiego

Ósma kadencja Parlamentu Europejskiego (PE) dopiero się rozpoczęła, jednakże praca legislacyjna, po przerwie spowodowanej wyborami, nabrała od razu dużego tempa. Spektrum działania Komisji Środowiska, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) obejmuje zarówno takie obszary, w których Parlament razem z Radą ma prawo stanowienia w procedurze ustawodawczej (polityka środowiskowa i klimatyczna, bezpieczeństwo żywności), jak i te zarezerwowane dla państw członkowskich (zdrowie publiczne).

Strategiczne obszary

W obecnej kadencji do najważniejszych zagadnień, które będą podlegały pracom w Komisji ENVI, należą:

- pakiet czystego powietrza, na który składają się dwie dyrektywy: o narodowych limitach emisji oraz o średnich ośrodkach spalania. Pakiet ten ma na celu długofalowe ograniczenie zanieczyszczenia powietrza pyłami zawieszonymi (PM10 i PM2,5), tlenkami azotu (NO_x) oraz siarczanami. Szczegółowa dyrektywa dotycząca średnich ośrodków spalania, czyli obiektów posiadających moc od 1 do 50 MW, ma wypełnić lukę między istniejącym już prawem dotyczącym emisji przemysłowych oraz prawem w zakresie emisji z małych ośrodków, podlegających regulacjom eco-design. Ważne jest, by osiągnąć jak najlepszy efekt i przywrócić – po odbiciu w 2009 r. – spadkowy trend zanieczyszczenia powietrza, nie obciążając ponad miarę kosztami takich działań ani odbijającej się po kryzysie gospodarki, ani całego społeczeństwa,

- reforma systemu handlu emisjami CO₂ (EU ETS). Ten rynkowy instrument, mający na celu ograniczenie emisji do atmosfery dwutlenku węgla, spełnił swoją pierwotną funkcję – do 2020 r. Europa osiągnie 20-procentową redukcję emisji CO₂. Ponieważ jednak ceny uprawnień do emisji CO₂ spadły znacząco poniżej prognozowanych, a na rynku pojawiła się przewaga podaży nad popytem, twórcy systemu stwierdzili, że jest on niewydolny i w przyszłości nie będzie w stanie odgrywać swojej roli. Ponadto nie stymuluje on do rozwoju energetyki odnawialnej. Stąd pomysł

wprowadzenia do niego mechanizmu pozwalającego sterować podażą uprawnień, a tym samym regulować ich cenę. Taka regulacja zaprzecza jednak rynkowości całego systemu i – poprzez podniesienie cen energii – osłabia konkurencyjność europejskiej gospodarki, w szczególności wobec takich rynków jak USA, Indie czy Chiny,

- biopaliwa i pośrednia zmiana użytkowania gruntów (ILUC). Aby zapobiec zjawisku wycinaniu lasów tropikalnych pod uprawy roślin oleistych w miejsce dotychczasowych upraw, które zostały przeznaczone na cele energetyczne, projekt KE przewidywał zmniejszenie udziału biokomponentów I generacji w paliwach w transporcie (czyli tych, które mogłyby być przeznaczone na cele spożywcze) do 5% (z 10% wprowadzonych przez dyrektywę z 2008 r.). Niestety, może to spowodować problemy w krajach takich jak Polska, w których biopaliwa pochodzą głównie z rodzimej produkcji, a ich udział już dochodzi do 7%. Tym samym może zostać zachwiana pewność inwestycyjna oparta na prawie. W pracach nad dyrektywą trzeba wypracować zadowalający wszystkie strony kompromis,

- GMO – żywność modyfikowana genetycznie. Najwięksi producenci żywności, m.in. USA i Chiny, dopuszczają możliwość produkcji GMO, co więcej – według reguł Światowej Organizacji Handlu (WTO) jest to towar taki sam jak żywność tradycyjna. Duża część państw w Europie uważa jednak, że ze względów zdrowotnych żywność ta powinna podlegać restrykcjom, łącznie z możliwością zakazu jej uprawiania. Zmiana dyrektywy o GMO powinna porządkować prawo UE i dostosowywać je do reguł WTO w taki sposób, aby dalej państwa członkowskie mogły zakazywać upraw GMO, równocześnie nie narażając się na przegraną w arbitrażu WTO,

- wykorzystanie zasobów – gospodarka o obiegu zamkniętym. Głównym założeniem pakietu zmieniającego sześć dyrektyw jest maksymalne zwiększenie ponownego wykorzystania surowców wtórnych, aby w miarę możliwości zdyswersyfikować źródła surowców dla gospodarki i uniezależnić się od surowców pierwotnych. Jednym ze środków do osiągnięcia tego celu ma być zwiększenie recyklingu odpadów komunalnych do co najmniej 70% do 2030 r. W pracach nad pakietem należy zwrócić uwagę na to, czy cele te są realne do spełnienia w sposób efektywny ekonomicznie i kosztowo przez państwa członkowskie. W tym kontekście szczególnie należy się przyjrzeć zmianie strategii, która w 2008 r. została skierowana na odzyskiwanie energii, czyli budowę Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. Jednakże przy bardzo wysokim udziale recyklingu spalarnie mogą zostać

pozbawione dopływu surowców, a tym samym może się okazać, że środki w nie zainwestowane się nie zwrócą. O pracach nad tymi kwestiami będą Państwa informował w kolejnych miesiącach.

Przesłuchania komisarzy

Obok pracy legislacyjnej obecnie głównym zadaniem PE są przesłuchania desygnowanych komisarzy nowej KE, kierowanej przez byłego premiera Luksemburga, Jeana Claude'a Junckera. Odbywają się one w komisjach parlamentarnych, a ponieważ struktura Komisji Europejskiej nie do końca pokrywa się z zakresem zainteresowań komisji w Parlamencie Europejskim, gospodarzami niektórych przesłuchań mogą być dwie bądź nawet trzy komisje.

Komisja ENVI jest współgospodarzem przesłuchań czterech komisarzy: Karmenu Velli z Malty, komisarza ds. środowiska, gospodarki morskiej i rybackiej, wraz z Komisją Rybołówstwa, Vytenisa Andriukaitisa z Litwy, komisarza ds. zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności, Miguela Arias-Canete z Hiszpanii, komisarza ds. klimatu i energii, wraz z Komisją Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz Alenki Bratusek ze Słowenii, wiceprzewodniczącej komisji ds. Unii Energetycznej, również wraz z Komisją Przemysłu, Badań Naukowych i Energii.

Dodatkowo jako komisja stowarzyszona będzie ona przesłuchiwać byłą polską wicepremier, Elżbietę Bieńkowską, komisarz ds. rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Posłowie należący do komisji ENVI będą również obecni przy przesłuchaniach Jyrki Katainena z Finlandii, komisarza ds. zatrudnienia, wzrostu, inwestycji i konkurencyjności, oraz Christosa Stylianidesa z Cypru, komisarza ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego.

Celem przesłuchań będzie sprawdzenie merytorycznego przygotowania desygnowanych komisarzy do pełnienia danej funkcji. PE nie ma możliwości niepowołania poszczególnych komisarzy, jednak gdy dana Komisja wystawi komisarzowi negatywną ocenę, istnieje groźba niezatwierdzenia całego składu. Przyjęte jest, że w takim przypadku przewodniczący Komisji prosi państwo członkowskie o wyznaczenie innego kandydata na to stanowisko (sytuacja taka zaistniała w 2004 i 2009 r.)

W Komisji Środowiska kandydaci będą musieli przede wszystkim zmierzyć się z pytaniami dotyczącymi możliwości pogodzenia wzrostu gospodarczego z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym, a także odnoszącymi się do strategii energetycznej i ochrony przyrody. Przesłuchania (jeżeli zaden z kandydatów nie zostanie odrzucony) zakończą się 9 października, a tym samym praca w Parlamencie wróci do zwyczajnego, jednak niezmiennie szybkiego, rytmu.